

*Malou Dášku odvážíme z fronty
na operaci nohou*

VÁLKA MĚ NAUČILA DĚKOVAT

Zatímco v noci krmí svého čerstvě narozeného syna, stihá odpovídat i na mé zvědavé otázky. Michala „Kodyho“ Kislického jeho odvaha zavedla až na válečnou frontu na východě Ukrajiny, kde dodnes pomáhá lidem a kde dokonce založil rodinu. „Aby pro sebe člověk našel něco velkého, musí se otevřít něčemu novému,“ říká.

TEXT: *Diana PUTALOVÁ* • FOTO: *Michal KISLICKI*

Kody, kde jste častěji, na Moravě nebo na Ukrajině?

Na Ukrajině. Už tady žiju čtvrtým rokem.

Kde se cítíte víc doma?

Správná otázka ☺, ale dnes už tady, ve Slovjansku.

Jednoho dne jste si zabalil batoh, opustil práci, ale i svou komfortní zónu, a vydal jste se stopem na východ. Proč jste skončil právě v Zakarpatské oblasti?

Chtěl jsem někam na východ, ale neuměl jsem rusky. Říkal jsem si, že s trochou odvahy se jazyk nejrychleji můžu naučit přímo na místě, kde se jím mluví, a Zakarpatí mi přišlo jako dobrý výchozí bod (přeci jen to kdysi bylo Československo) pro další putování. Až tam jsem se dozvěděl, že se tam používá vlastní zakarpatský dialekt, kterému často ani ostatní Ukrajinci nerozumí. Češtině je však skutečně nejbližší, a tak to byla dobrá volba do začátku.

Co se vám tam zalíbilo?

Nádherné hory, ve kterých ještě dnes žijí „Huculové“, většinou ovčáci, kteří pasou půl roku ovce, bydlí na salaších vysoko v horách a téměř nescházejí dolů. Je super vystoupat na některou z hor a jako odměnu, když salaš najdete, si dát kousek ovčího sýra. Legendární jsou také cesty do odlehlejších vesnic – vlastně neexistují, a tak je třeba využít některý z nákladních ZILů, které zde slouží jako autobusy. Kodrcat se potom vestoje s další dvacítkou lidí na korbě několik hodin je opravdový zážitek.

Byly pro vás začátky v cizině těžké?

Ano. Báł jsem se, protože jsem neznal prostředí a taky jsem lidem první týdny moc nerozuměl. Ale věděl jsem, že s tím nechci přestat, dokud nenajdu nějaký větší smysl pro svůj život. A aby člověk něco velkého pro sebe našel, musí se otevřít něčemu novému.

Nemocnice ve Slovjangsku zničená ostřelováním ruské armády

Co jste se za těch sedm měsíců strávených v Zakarpatí naučil?

Hlavně asi to, že když druzí lidé něco dělají jinak, nemusí to znamenat, že to dělají špatně. No a prakticky – byl jsem otevřený všemu, co jsem se mohl naučit nového. Na dva týdny jsem se stal závozníkem pekařské firmy, měsíc sbíral jablka v sadu, naučili mě, jak vykachlíčkovat koupelnu nebo z několika starých aut za jediný den poskládat funkční nákladák – ukrajinské kutilství totiž nezná mezí – ale největším zážitkem bylo stavění pump. Tři statní Ukrajinci, já, devítimetrová trubka, kladka a proutky – za jediný den vám provedeme vodu až do domu... ☺

Žil jste přímo u domorodců – zamíloval jste si jejich kuchyni?

Nejvíc mám na zakarpatské kuchy-

ni rád leviš, vlastně pořádný vývar s nudlemi. Taky obyčejné české knedlíky – nikde na Ukrajině je totiž neznají, jen na Zakarpatí, kde se to naučily babičky z Československa. Z klasických ukrajinských specialit mě pak nejvíc baví solanka – polévka s párkem, olivou a kouskem citronu.

Postřehl jste nějaké kulturní rozdíly, které vás překvapily?

Jistě. K sobě domů mě přijali evangeličtí křesťané a já jako v té době nevěřící člověk jsem byl jako v jiném světě. A to, že v malém, třicetitisícovém městě bylo každou neděli šestnáct přeplněných kostelů, mi v mnohém ukázalo, na Koho se zde lidé obracejí. Víra se podepisuje na všech částech života, třeba v tom rodinném, kdy je zcela normální, že se žena v důležitých rozhodnutích podřizuje muži.

Dalším kulturním pravidlem jsou hosté. Pokud hosta přijímáte do domu, přenecháte mu i svoji postel. Mě nejvíc příjemně udivilo, že tradiční mužské podání ruky při každodenním setkávání je mezi přáteli vždy doplněno i objetím. Dlouho jsem si nemohl zvyknout, protože v ČR je to pro muže něco neznámého, ale dnes mi přijde, že je to škoda. S mnoha přáteli si tak vyjadřujeme velkou osobní blízkost a podporu.

V Zakarpatí jste se dozvěděli o možnosti pomáhat lidem zasaženým válečným konfliktem na východě země.

Kam vedly vaše první kroky?

Právě do Slovjansku, kde dnes žiju. V roce 2014, když město osvobodila ukrajinská armáda, jsem sem přijel pomáhat zrekonstruovat rozstřílený dětský domov. Ten se podařilo obnovit do konce roku, ale fronta od nás byla jen asi 30 km a já chtěl pomáhat tam, kde to bylo nejvíc potřeba.

Jak?

Začal jsem tady chodit do kostela – protestantské církve Dobrá zpráva –

Celodenním sběrem jablek jsem si vydělával na jídlo

jejíž členové v té době jezdili aktivně na frontu a já se k nim přidal. Tam jsme vozili léky, potraviny a oblečení. Nazpátek evakovali všechny, kdo se rozhodli utéct. Některé situace byly opravdu napjaté. Lidé

Lidé na frontě se často měnili na zvířata, vítězily základní instinkty o přežití.

na frontě se často měnili na zvířata, vítězily základní instinkty o přežití a občas bylo opravdu těžké zvládnout dav vystrašených lidí, když začínají bombardovat sousední ulici. Přiznám se, že v tu chvíli jsme se mohli jen modlit a věřit, že přežijeme.

Jaké byly vaše pocity, když jste se postavil tváří v tvář válce?

Strach o život, ale odhodlání nežít život pro sebe. Touha pochopit, která strana je ta správná, a pak poznání, že válka není černobílá. Bezmoc před vším tím násilím, ale víra, že i malá pomoc něco změní. Samota, ale hledání, které mě přivedlo k Bohu. A radost, že i když nevím proč, jsem přesně tam, kde mám být, a dělám to, pro co jsem se narodil.

Nebylo frustrující vidět tolik neštěstí a vědět, že nemůžete pomoci všem?

Bylo. Nebudu si na nic hrát. Kdybych v té době nepoznal Pána Boha, neumím si představit, jak bych to tady vydržel. Ale pevná víra a modlitby, které fungují, mi dávaly sílu.

S českými dobrovolníky povežeme lidem na frontu dodávku chleba

Třeba když umírali lidé, kterým jsem ještě včera rozdával chleba, Bůh mi dával jistotu, že to má nějaký smysl. Když jsem se modlil, aby mi ukázal na nejpotřebnější, a pak jsem „náhodou“ narazil na ty, kterých si nikdo nevyšiml.

A co místní děti? Jak zasáhla válka je?

První rok byl pro ně tvrdý. Bombardování, smrt blízkých, znásilňování, obrovský strach... Proto jsme taky začali dělat „Tábory bezpečí“, abychom je alespoň na pár dní vyvezli z oblasti bojů si trochu odpočinout do přírody.

Vrátit jim kousek bezstarostného dětství, to je krásné... Myslíte si, že je válka ovlivní i v dospělosti?

Upřímně nevím. Před dvěma lety ještě byly vystrašené, ale děti se rychle adaptují na cokoliv. I na válku.

Dneska vám šestiletý kluk na frontě s klidem podle zvuku řekne, že „tahle mína nás přeletí“. Děti si většinou nedělají starost o budoucnost, ten stres musí snést jejich rodiče.

Založil jste organizaci na pomoc lidem v bojové zóně Ukrajiny – Chuť pomáhat. Může pomoci každý?

Já věřím, že ano. Celé to vzniklo spontánně a ne z mého popudu, ale od obyčejných lidí, kterým jsem vyprávěl, co jsem viděl a oni se mě začali ptát: „Jak můžeme pomoci?“ Chtěl bych, aby se lidé zapojovali do našich projektů, protože jim dávají smysl, pocit naplnění nebo je prostě baví pomáhat potřebným. Aktuálně máme způsoby dva – vybrat si projekt, který se vám líbí a podpořit ho finančně, nebo se zúčastnit naší dobrovolnické školy a přijet pomáhat osobně.

Kolik krajanů – Čechů – už pomáhalo s vámi?

Za tři roky činnosti Chuti pomáhat se tady vystřídal kolem 60 českých dobrovolníků.

To máte asi spoustu zážitků, která zkušenost z fronty ve vás utkvěla?

Nestalo se to mně, ale příteli Genadijovi. Je vojenským kaplanem. Asi před rokem ho po bombardování ukrajinských pozic zavolali do zákopu. Obvyčně, aby dal někomu z mrtvých poslední pomazání. Tentokrát však přišel na pozici, kde seděli čtyři vojáci a nemohli se zbavit šoku. Přímo do středu jejich zákopu přistála mina a nevybuchla. Genadije zavolali, aby modlitbou poděkoval za takový zázrak. Pomodlili se, ale co s minou? Pořád ještě může vybuchnout. Je potřeba ji opatrně vyjmout ze stěny zákopu a hodit za předprseň. Genadij pomáhal a tu si všimli, že mině chybí nárazový zapalovač, bez kterého nemůže vybuchnout. Proč by někdo střílel miny, které nevybuchují? Minu ze zvědavosti očistili a objevili miniaturní nápis: „Čím můžu, pomůžu.“

Jak to vypadá na místě v současnosti?

Válka nekončí, ale fronta je poměrně stabilní. Říká se tomu zákopová válka. Vojáci umírají často, civilisté na-

Silou paží prorážíme trubku na spodní vodu – tak se na Zakarpatí staví pumpy

šťěstí ne, ale ta města na frontě jsou depresivní pořád a je komu pomáhat. Materiálně, rozvojově i duchovně.

Co vás blízkost války naučila?

Žít každý den tak, jako by byl poslední. Pokaždé ve sprše děkovat Bohu za teplou vodu. Děkovat za všechno, co mám. A pokud o něco přijdu, děkovat i za to. Nežít život pro sebe. Svůj život nevlastním – věnoval jsem ho Bohu, svojí ženě a synovi. #

MICHAL KISLICKÍ

(* 1988, Brno) Vyučil se elektrikářem, ale od roku 2014 působí jako humanitární dobrovolník. S přáteli založil v roce 2015 malou dobrovolnickou neziskovou organizaci Chut' pomáhat, která je zaměřená na duchovní, sociální a materiální pomoc ve válečné zóně východní Ukrajiny.
www.chutpomahat.cz